

Conferència del Cercle d'Economia

Repercussions econòmiques del trasllat de runa a l'Alt Urgell:

benefici privat, cost públic?

21/06/2001

Ventura Roca

President del Consell Comarcal de l'Alt Urgell i Alcalde d'Oliana

Molt Il·lustre ministra d'Agricultura i Medi Ambient d'Andorra, senyores i senyors, bona nit a tothom.

Primer de tot, us agraeixo que m'hagueu convidat com a ponent en la xerrada sobre les repercussions econòmiques del trasllat de les runes a l'Alt Urgell, benefici privat i cost públic, que ha organitzat el Cercle d'Economia d'Andorra.

Si féssim una mica d'història, molt curta, diríem que l'Alt Urgell i Andorra són veïns, això ho sabem tots, i pel veïnatge, aquests últims anys l'Alt Urgell ha patit una sèrie de conseqüències, en aquest cas negatives: s'ha baixat tota classe de runes, de desmunts, abocadors en moltes parts..., és a dir, hi ha hagut una desorganització total. Des dels ajuntaments i des del Consell Comarcal, em sembla que tots estàvem d'acord que hi hagués uns dipòsits controlats, unes instal·lacions legalitzades, adaptades a les normatives vigents, que hi hagués un pla de gestió... Totes aquestes coses són les que demanàvem, davant del desgavell que hi havia.

El Pla nacional de residus de la construcció de Catalunya emmarca dins l'Alt Urgell un abocador de runes. Com ha dit molt bé abans la ministra, hi ha un acord entre el Govern d'Andorra i el Regne d'Espanya per baixar alguns residus que aquí no es poden dipositar als abocadors.

Tot i que des del Consell Comarcal no tenim competències, perquè les competències de medi ambient i, concretament, la competència en abocadors, són competència exclusiva municipal de cada ajuntament, des del Consell Comarcal ha existit aquesta preocupació. El vint-i-quatre de novembre de l'any 99, ja fa dies, en una sessió del Consell d'alcaldes, es va posar damunt la taula que calia crear un ens supramunicipal per dur a terme la gestió de les escombraries i d'altres residus. Ja es veia que hi havia una necessitat, i per tant l'any 99 ja se'n va parlar. L'acord va ser unànim: els disset alcaldes presents -de dinou n'hi havia disset-, van aprovar la creació d'un ens supramunicipal per dur a terme la gestió de les runes i de les escombraries.

L'any 2000, concretament el tretze d'abril, també en un consell d'alcaldes, es torna a tocar aquest tema i es torna a parlar del mateix: s'ha de fer un sol abocador. En aquest cas es va centrar molt en el tema de les runes, i es va dir que a l'Alt Urgell hi hagués un sol abocador de runes, tot i entenent que la competència, com he dit abans, és exclusivament municipal.

Tots els alcaldes presents van estar d'acord i, a més a més una cosa, crec que molt important, es va posar damunt la taula: la proposta deia que fos una empresa mixta, pública i privada, que portés la gestió de l'abocador. Si hi havia uns beneficis el primer beneficiat havia de ser, doncs el municipi on estava ubicat l'abocador de runes. Però a més a més, que aquests diners poguessin repercutir, a través del Consell Comarcal, a tota la comarca, i es destinessin a infraestructures de camins, a temes culturals, a rehabilitació d'edificis, o el que determinés en el seu moment el Consell Comarcal.

Cal dir que això no s'ha tirat endavant perquè no hi ha hagut una voluntat política. Tot i així, no renunciem a què es pugui fer. En un altre acord del Consell Comarcal, concretament al maig de l'any 2000, el ple del Consell Comarcal ja expressa la voluntat de crear un consorci per a la gestió del medi ambient de la comarca de l'Alt Urgell. Aquí es parla de la gestió del medi ambient, parlem de runes, d'aigües, depuradores, boscos, tot el que sigui temes de medi ambient. Es diu que es farà una comissió tècnica - política, on hi haurà el Consell Comarcal, les

dues mancomunitats de l'Alt Urgell, l'Ajuntament de La Seu i l'Ajuntament d'Oliana. De reunions, se n'han fet bastants i, com he dit abans, estem "clavats". Personalment, crec que en primer lloc, a nivell de l'Alt Urgell, hi ha d'haver un consens, hi ha d'haver una voluntat d'actuar, hi ha d'haver l'estructura comarcal de gestió, i també hi ha d'haver solidaritat entre els municipis i l'entesa institucional amb el Principat d'Andorra.

La gestió de residus a l'Alt Urgell s'ha de fer des d'una estructura comarcal. Així aconseguirem eficàcia, bon servei i reducció de costos. Un consorci que estigui format per les diferents parts implicades. La runa de la construcció requereix una atenció especial a causa de la geografia de la comarca de muntanya; cal que s'estudiï bé el lloc on ha d'anar l'abocador; cal evitar la proliferació que hi ha hagut fins ara d'abocadors; hem d'ubicar l'abocador en un indret que estigui ben gestionat i amb un bon control. A més de la runa de la comarca, hi ha la que ens pot venir d'Andorra. Una bona entesa a nivell institucional ens permetrà canalitzar aquests residus d'una forma endreçada, i a la vegada s'evitarà la degradació paisatgística que tant tots lamentem.

Inicialment, el dipòsit de runes, que sembla que es diu que ja va a un municipi concret, és l'abocador de runes de l'Alt Urgell, no d'Andorra. Ells podran baixar les runes si volen a l'Alt Urgell, o a la Cerdanya, o a la Noguera, a l'abocador que legalment estigui constituït i que compleixi la normativa vigent. La classificació de runa es diu que es farà aquí a Andorra.... Jo no demano la runa que ens baixi o no tota a l'Alt Urgell, això jo no ho demano... El que sí que demano per al futur és una reflexió, Alt Urgell - Andorra i Andorra - Alt Urgell, un bon diàleg, cooperació i fer les coses ben fetes. En aquest cas tots hi sortirem guanyant.

Per acabar, en el tema de medi ambient crec que hi ha bastant d'incoherència i al mateix temps crec que es fa molta demagògia. Vull dir que ara parlar de medi ambient, "embolicar la troca" i parlar de moltes coses quan no són reals crec que no afavoreix a ningú i crec que no és bo per a ningú. A més a més, si estem parlant de manca de competència, en el cas del Consell Comarcal, amb aquesta gestió no tenim la responsabilitat directa, però sí que tenim una responsabilitat moral, que la nostra comarca estigui ben endreçada. Aquesta responsabilitat sí que la tenim. L'altra sí que no la tenim, tot i que hi va haver catorze ajuntaments que en el seu dia ens van dipositar la confiança, a través d'aquell consorci, per tal que féssim la gestió de residus. No hi va haver una entesa, no hem arribat a aquell punt d'acord dels dinou municipis, encara que, tot i no haver-hi els dinou també s'hagués pogut fer. No s'ha fet perquè es vol que hi siguin els dinou en el consorci de medi ambient. No ha estat possible, per tant en aquest moment estem en una situació on hi ha catorze ajuntaments que sí, a través dels seus plens ens passen la gestió de les runes i, com he dit abans, en aquest moment tenim l'obligació moral de fer-ho.

Des del Consell podria dir una cosa: "escolteu, les runes d'Andorra us les quedeu, i a l'Alt Urgell ja estem bé com estem, i us espavileu..." Però em sembla que aquí hauria fet un mal plantejament, com he dit abans, em sembla que hi ha d'haver un bon diàleg, cooperació, i tots sortirem guanyant. Per la meva part res més.